

T.C. TOKAT VALİLİĞİ

Tokat İl Millî Eğitim Müdürlüğü

SABAH
OTURUMU

2024-2025 Eğitim Öğretim Yılı

7. Sınıflar Sosyal Bilgiler Dersi 1. Dönem 2. Yazılı Sınavı

Adı :
Soyadı :
Sınıf / No :
Okulu :

Sınav süresi :
40 dakika (1 ders saati)

Soru Puan Tablosu

Soru No	1. soru	2. soru	3. soru	4. soru	5. soru	6. soru	7. soru	Toplam Sınav Puanı
<i>Soru Puanı</i>	<i>16 puan</i>	<i>14 puan</i>	<i>15 puan</i>	<i>15 puan</i>	<i>14 puan</i>	<i>14 puan</i>	<i>12 puan</i>	
Öğrenci Puanı								

1. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde hızlı büyümesini sağlayan etkenlerden ikisini yazınız. (16 Puan)

Örnek Cevaplar:

- Osmanlı Devleti'nin çevresinde güçlü bir devlet olmaması
- Bizans'ın iç karışıklıklarla uğraşması
- Osmanlı Devleti'nin iskân, istimâlet, gaza ve cihat politikası uygulaması
- Osmanlı Devleti'nin diğer Türk beyliklerinden ve Ahilerden destek görmesi vb.

7.2.1. Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkış sürecini ve bu süreci etkileyen faktörleri açıkla.

2. İstanbul'un fethi Osmanlı Devleti için olduğu kadar Türk ve dünya tarihi açısından da önemli sonuçlar doğurmuştur.

İstanbul'un fethinin dünya tarihinde ortaya çıkardığı sonuçlardan ikisini yazınız. (14 Puan)

Örnek Cevaplar:

- Bizans İmparatorluğu yıkıldı.
- Orta Çağ sona erdi ve Yeni Çağ başladı.
- Osmanlı Devleti'nin İslam dünyasındaki saygınlığı arttı.
- Doğu ticaret yollarının Osmanlı Devleti'nin eline geçmesi ile Avrupa devletleri yeni ticaret yolları aramaya başladı. Bu durum Coğrafi Keşifler'in başlamasında etkili oldu.
- Kale ve surların top gülleleriyle yıkılacağı anlaşıldı. Bu durum Avrupa'da feodalite(derebeylik) rejiminin gücünü kaybetmesine neden oldu.
- İstanbul'daki bilgin ve sanatçılar İtalya'ya giderek Rönesans Dönemi'nin başlamasına katkı sağladılar.

7.2.2. Osmanlı Devleti'nin fetih siyasetini örnekler üzerinden analiz eder.

3. Osmanlı Devleti; 18. yüzyıldan itibaren Avrupa'yı örnek alarak eğitim, askerî, kültürel, ulaşım, haberleşme, toplumsal, idari, ekonomik, sağlık ve mimari gibi alanlarda ıslahatlar yapmıştır.

Aşağıda verilen ıslahat çalışmalarının hangi alanlara ait olduğunu resmin altındaki kutucuklara yazınız. (15 Puan)

TAKVİM-İ VEKAYİ

POSTAHANE-İ AMİRE

ŞİRKET-İ HAYRİYE

Cevap:

Takvim-i Vekayi kültürel ve haberleşme alanında,

Postahane-i Amire haberleşme alanında,

Şirket-i Hayriye ise ulaşım ve denizcilik alanda yapılan ıslahatlara örnektir.

7.2.4. Osmanlı Devleti'nde ıslahat hareketleri sonucu ortaya çıkan kurumlardan hareketle toplumsal ve ekonomik değişim hakkında çıkarımlarda bulunur.

4. 1789 Fransız İhtilali sonrası yayılan milliyetçilik düşüncesinin Osmanlı Devleti üzerindeki etkisi yıkıcı oldu. 19 ve 20. yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nin sınırları içindeki birçok ulus isyan hareketinde bulunarak bağımsızlığını ilan etti.

Bu bilgilerden hareketle Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkilemesinin nedenini yazınız. (15 Puan)

Cevap:

Milliyetçilik akımı Osmanlı Devleti'nin çok uluslu yapısından dolayı azınlık isyanlarına yol açmıştır. Buna bağlı olarak devletin dağılma ve yıkılma tehlikesine neden olmuştur.

7.2.3. Avrupa'daki gelişmelerle bağlantılı olarak Osmanlı Devleti'ni değişime zorlayan süreçleri kavrar.

5. Osmanlı Devleti'nde ilk demir yolu hattı Abdulmecid Dönemi'nde İzmir-Aydın arasında açıldı. II. Abdulhamid Dönemi'nde daha da önem verilen demir yolu yapımıyla İstanbul-Avrupa arasında tren seferleri başladı. Açılan Hicaz Demir Yolu Hattı sayesinde İstanbul-Medine arası kırk gün süren yolculuk yetmiş iki saate indirildi. Demir yolunun yaygınlaştırılmasıyla yolculuk süreleri kısaldı, tarımsal ürünlerle ham maddelerin ülke içindeki ve dışındaki ticareti kolaylaştı. Devletin İstanbul'a uzak illeri üzerindeki etkisi arttı. Askerin ve askerî malzemelerin taşınması kolaylaştı.

Metne göre, yapılan çalışmalarla katkıda bulunulan alanlardan ikisini yazınız. (14 Puan)

Örnek Cevaplar:

Yapılan çalışmalarla Osmanlı Devleti ekonomisi, siyasi, askerî, ulaşım, iletişim, taşımacılık ve dini gibi alanlarda çalışmalar yapılmıştır.

7.2.4. Osmanlı Devleti'nde ıslahat hareketleri sonucu ortaya çıkan kurumlardan hareketle toplumsal ve ekonomik değişim hakkında çıkarımlarda bulunur.

6. Bu havası güzel şehrin dört bir tarafındaki bostan ve bahçeler içinden akan akarsular vardır ki herbiri, cennet bahçesine benzeyen bahçelere su verir. Bu bahçelerdeki bülbüllerin ötüşleri insan ruhuna ferahlık verir. Meyveleri sulu ve tatlı olup her tarafa hediye olarak gönderilir. Bu meyveler birkaç gün bekleseler de tadları bozulmaz. Her bağında birer çeşit köşk, havuz ve fiskiye bulunur. Çeşitli ağaçlarla süslüdür. Bütün halkı zevk sahibi, garipsever kimselerdir ki dedikodudan uzak, kötülüklerden arınmış temiz yürekli, alim selim adamlardır. Herkes hakkında iyi düşünür ve çoğu tüccar olduklarından herkesle iyi geçinirler. Hayır işi yapmaya çok heveslidirler. Cami, saray ve imaretleri o kadar sağlam ve güzel olur ki camilerine ve evlerine insan girince hayran olur.

Evliya Çelebi'nin Tokat hakkında yazdıklarından hareketle o dönemin özellikleriyle ilgili hangi çıkarımlarda bulunulabilir? (14 Puan)

Örnek Cevaplar:

1. Tarım ve ticaretle ilgilenilmiştir.
2. Halk hayırseverdir.
3. Halk yaptıkları imaretleri sağlam yapmıştır.
4. Halk estetiğe önem vermiştir.

7.2.5. Osmanlı kültür, sanat ve estetik anlayışına örnekler verir.

7. 1828'de bir Türk postacı, yanında yüklü miktar parayla uzak bir bölgeye gönderildi. Postacı, parayı teslim etmesi gereken yere vardığında para çantasını kaybettiğini fark etti. Para çantasının sahibi Fransız, kendinden on beş bin kuruş istedi. Postacı, sakin şekilde düşündükten sonra geri döndü ve parayı bir Müslüman'ın bulması hâlinde kendine geri vereceğinden emindi. Neredeyse bütün yolu tekrar gitti ve çaresiz bir şekilde, yolculuğu esnasında birkaç dakika dinlendiğini hatırladığı bir kahvehaneye vardı. Kapıdaki kahveci ona şöyle bağırdı: Geçen geldiğinde içinde galiba altın olan bir çanta unutmuşsun, koyduğun yerde duruyor. Postacı içeri girdi, bir Türk kahvehanesine gelen pek çok kişinin rahatlıkla alabileceği şekilde ortada durmasına rağmen dokunulmamış görünen çantasını buldu.

İngiliz Seyyah Keppel'in şahit olduğu bu olayda Türk insanının öne çıkan özelliklerinden birini yazınız. (12 Puan)

Örnek Cevaplar:

İngiliz Seyyah Keppel'in şahit olduğu bu olayda Türk insanının; doğruluk, dürüstlük, helal kazanç sağlamak, güvenilir olmak gibi özellikleri ön plana çıkarılmıştır.

7.2.5. Osmanlı kültür, sanat ve estetik anlayışına örnekler verir.